

הבסת כוחות הרשע היא המפתח לשינוי ולתקווה

written by מאיר בן שבת | 03.05.2025

בארבע אחר הצהריים הוכרזה העצמאות היהודית והוקמה המדינה. גורלה בידי כוחות הביטחון". כך כתב דוד בן גוריון ביומנו, כמה שעות לאחר הרגע ההיסטורי.

בערבו של יום העצמאות ה-77, שנה וחצי לתוך המלחמה הנמשכת בעזה, כאשר רשימת חללינו ממשיכה להתארך וכשפצע החטופים המוחזקים בה עדיין שותת דם, בימים שתקיפות חיל האוויר הישראלי בסוריה ובלבנון כבר לא יוצרות דרמה, כששיגורי הטילים מתימן ויירוטס הופכים לחלק מהשיגרה, וכשאיום הגרעין האיראני מרחף מעל ראשינו, דבריו של בן גוריון מאז, מקבלים משמעות של נבואה לדורות.

גם מי שמתקשה עם הנוסח המטיל את כל יהבנו על כוחות הביטחון, יסכים כי נכון שהמערכות המופקדות על ביטחון-המדינה יפעלו מתוך הנחה זו.

האם לעד נחיה על חרבנו ? אין לדעת. חזון השלום עדיין מפעם בנו, נטוע עמוק בלבנו, בתודעתנו ובתפילותינו. הוא חיוני לנשמה, לאדם, לעם ולעולם. ברם, אסור שכמיהתנו אליו תשפיע כסם משכר. שלום אמת יוכל לבוא רק לאחר שכוחות הרשע יובסו ויאבדו תקווה. רק מתוך עוצמה.

תהליכים וגורמים שונים הביאו לכך שהאתוס הלאומי של "חברה מגוייסת" ו"צבא העם" שעליו נשענה מדינת-ישראל בשנותיה הראשונות, פינה את מקומו לתפיסות אחרות.

ישראל שלאחר המלחמה תהיה חייבת לחזור ולאמץ את האתוס הזה, מתוך הכרה כי נידרש להיאבק באופן תמידי על קיומה של המדינה ועצמאותה.

יהיה עליה לחזק את החינוך הממלכתי הפטריוטי, להעמיק ולהרחיב את האחיזה בקרקע, במיוחד באזורי הספר ובאזורים חסרי משילות ומעל הכל ^[1] לבסס ולהעמיק את ערכי הערבות ההדדית והסולידאריות החברתית.

"לאורך המלחמה, העולם היה עד לטבעה האמיתי של ישראל" ^[2] כך אמר לפני זמן מה, לא אחר מאשר מסעוד פזשכיאן, בנאום שנשא בעצרת הכללית של האו"ם. הנשיא האיראני בא לקלל ולהאשים את ישראל בפשעים נגד האנושות, אך יצא מברך. הוא סיפק לגביה אבחנה מדוייקת ומחמיאה: ישראל במלחמה הרב-זירתית הממושכת שנכפתה עליה לאחר טבח שמחת-תורה, מציגה את טבעה האמיתי: מאמינה, נועזת, מתוחכמת ונחושה, מול כל הקמים עליה.

קריסת טבעת האש שנבנתה סביבנו על ידי איראן, ונפילת משטר אסד, בישרו על השינוי במאזן-

הכוחות במזרח התיכון, והשלימו את תהליך חזרתה של ישראל, למשבצת המעצמה האזורית.

המסע לכך, מנקודת השפל האיומה של השבעה- באוקטובר, רק העצים את גודל ההישג.

המלחמה הזו ערערה את הנחות-היסוד של אויבינו ושל השחקנים השונים באזור, ביחס לישראל. היא הפריכה את ההערכות, שישראל תתקשה לנהל מלחמה-ארוכה אפילו בזירה אחת וקל-וחומר בכמה זירות, שישראל תיאלץ להתפשר על מטרותיה לנוכח המחירים הכבדים והלחצים מבית ומחוץ, ושהיא תהיה מרוסנת יותר בסיכונים שתיקח על עצמה במהלכה. הנחות אלה לא לקחו בחשבון את "הטבע האמיתי" של ישראל.

רצף ההישגים של ישראל שהסתיים בהשמדה המהירה של יכולות צבא-סוריה כמעט ללא התנגדות, עדיין מעורר השתאות. עמידתו האיתנה של העורף, חוסנה של החברה הישראלית שקודם לכן נמשלה בבזו לרשת של קורי עכביש, הערבות ההדדית והסולידריות שברגע אחד גישרו מעל כל מחלוקת, האחריות שהאזרחים לקחו על המדינה ברגעיה הקשים, דור הגבורה הצעיר שנתגלה במלוא הדרו, עוז רוחם של חיילינו בסדיר ובמילואים, כל אלה הדהימו, ולא רק את אויבינו.

ישנם שלושה דגמים לאופן שבו אומה מגיבה לאסון כל כך קשה כמו שחווינו ב-7 באוקטובר. הדגמים הללו, תקפים גם בחיי-הפרט, במשפחה שחוה את האובדן הקשה מכל.

- הדגם הראשון ☐ דעיכה איטית ☐ שקיעה ביגון עד כלות.
- הדגם השני ☐ חיים בצל השכול, האבל והזיכרון. מתן זמן ומקום לזה ולזה.
- הדגם השלישי ☐ שמעלתו גדולה מזו שלפניו ☐ צמיחה מתוך משבר. זה הדגם שאפיין את עמנו לאורך כל הדורות, זהו הסטארט-אפ האמיתי של עמנו

ההגדרה הרווחת של המונח "חוסן" היא ☐ יכולתה של מערכת להתמודד בהצלחה עם משבר קשה או אסון מהטבע או מידי אדם, לקיים רציפות תפקודית במהלכו, להתאושש ממנו במהירות ולצמוח בעקבותיו.

ארבעה קריטריונים:

1. לשרוד את המשבר
2. לקיים רציפות תפקודית במהלכו
3. להתאושש ממנו במהירות אל נקודת הפתיחה
4. אך לא לעצור שם ☐ אלא לצמוח בעקבותיו.

במבט על מה שעברנו ועל מצבנו כיום, ניתן לומר בזהירות כי ישראל צלחה וממשיכה לצלוח את כל ארבעת המבחנים הללו.

ישראל דהיום מתמודדת עם אתגריה מתוך עמדת-כוח, כמעצמה אזורית, לא כאומה שפופה, שכבודה היה למרמס. היא כאובה, מפוכחת, זהירה ומודעת לשבריריות קיומה. מתוך גישה זו היא ניגשת גם להזדמנויות הרבות שנפתחו ועוד יפתחו בפניה.

לדאבון הלב, מצבינו קשור גם למצבותינו. שילמנו ועודנו משלמים מחיר יקר מאוד: הרוגי הפרעות, החללים במתקפת ה-7 באוקטובר ולאורך כל המלחמה, ויבדלו לחיים-הפצועים, החטופים, בני המשפחות ומעגל רחב יותר של נפגעים שמסתובבים בינינו.

מסירותם והקרבתם הן מופת לנו. הן מחייבות אותנו להיות ראויים, לשמור על הפיקדון, לממש את צוואתם של הנופלים ולהמשיך את מסעם שנגדע.

בימי קיטוב ומחלוקת עלינו לשנן זאת השכם והערב, האחריות מחייבת אותנו. אל תהיה צודק ☒ הייה אחראי.

פורסם במקור ראשון, בתאריך 02.05.2025 .